

Naloga 3102A
ZAZNAVNA ORGANIZACIJA

CELOTA JE POMEMBNEJŠA OD SVOJIH SESTAVNIH DELOV

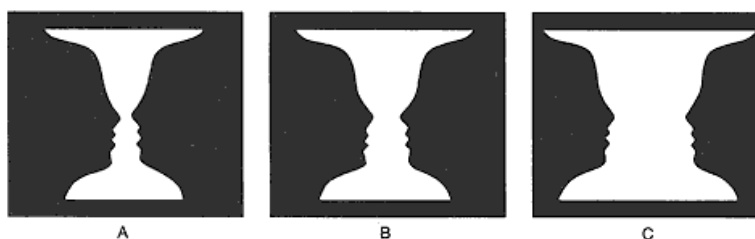
1. Zaznavna organizacija je proces organizacije čutnih informacij v smiselne celote ali objekte. Najpreprostejše in temeljno načelo zaznavne organizacije je načelo lika in podlage. Pri zaznavanju namreč vedno posamezne dele zaznavamo kot like, izločene iz preostalega polja, ki tvori podlago.

- A. V učbeniku preberi poglavje Načelo lika in podlage. Dopiši primere lika in podlage na različnih čutnih področjih ter označi, kaj je lik in kaj podlaga.

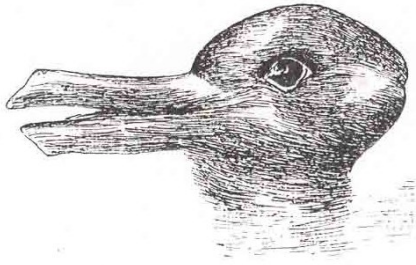
ČUTNO PODROČJE	PRIMER LIKA IN PODLAGE
Vid	Vidimo jadrnico na morju.
Sluh	
Voh	Vonjamo zažgano jed med vsemi vonjavami, ki nastajajo pri kuhanju.
Okus	
Tip	

- B. Opiši značilnosti lika in značilnosti podlage.

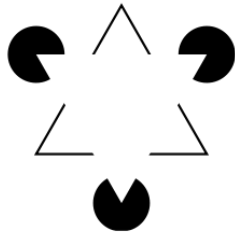
- C. Presodi, katere značilnosti lika in podlage ponazarjajo slike 2, 3 in 4. (Na primer: slika 1 ponazarja spoznanje, da kot lik običajno zaznamo manjši del čutnega polja. Večina ljudi na risbi A zazna kot lik vazo, na risbi C pa dva obraza.)

Slika 1: Kaj je lik? Različice znanega dvournega lika - Rubinove vaze. (Vir: Atkinson idr., 2000)

Slika 2: Zajec ali raca? Primer dvournega lika, ki ga je mogoče zaznati na dva načina, odvisno od tega, kam usmerimo pozornost. (Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Duck-Rabbit_illusion.jpg)

Slika 3: Kanizsov trikotnik. Na risbi zaznamo kot lik bel trikotnik, čeprav nima roba. (Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Optical_illusion)

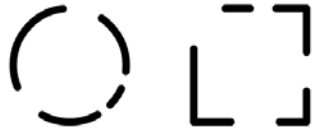

Slika 4: Kot lik pogosto najprej zaznamo črne oblike, nato pa besedo LIFT – del vidnega polja, ki je nosilec pomena. (Vir: <http://www.beyondtheveil.net/illusions.html>)

2. Z načeli združevanja (grupiranja dražljajev) pojasnjujemo, kako zaznavamo celote oz. kako v procesu zaznavanja združujemo elemente v smiselne celote. Ta proces seveda poteka avtomatično in se ga ne zavedamo.

- A. Opiši poimenovana in slikovno ponazorjena načela zaznavne organizacije. Opis zapiši v levi stolpec, kjer je vsako od načel združevanja poimenovano. Pomagaj si z učbenikom (poglavje Načela združevanja).

NAČELO ZAZNAVNE ORGANIZACIJE	PRIMER
Načelo podobnosti	<p>Vidimo vrste belih in črnih krogcev.</p>
Načelo bližine	<p>Vidimo tri pare črt in ne šestih posamičnih črt ali kaj drugega.</p>

<p>Načelo zaprtosti</p>	 <p>Vidimo krog in kvadrat, čeprav sta okrnjena.</p>
--------------------------------	--

- B. Ugotovi, katero načelo združevanja ponazarja posamezen primer. Ugotovitev zapiši in jo kratko utemelji.

Drevesa, ki si sledijo eno poleg drugega ob cesti, zaznamo kot celoto – vidimo drevored.

Če telefonski pogovor s prijateljico za trenutek zmoti šum, preslišano sami smiselno dopolnimo.

Pri poslušanju popevke združujemo glas pevca in zvoke različnih instrumentov v celoto, ker jih poslušamo istočasno – slišimo le eno melodijo.

V mešanem pevskem zboru slišimo ženske glasove skupaj in moške skupaj.

Vojaka, oblečenega v kamuflažna oblačila in pobarvanega po obrazu, težko zaznamo, saj se zlije s podlago.

- C. Poglej slike (fotografijo, logotip, plakat) spodaj in odgovori na vprašanja.

- Zaradi katerega načela združevanja imamo sprva težave pri zaznavanju fotografije?

Slika 5: Kako vidite fotografijo? Kdo objema koga?
(Vir: <http://richardwiseman.wordpress.com/blog-2/page/8/>)

Slika 6: Logotip organizacije WWF
(Vir: <http://vimeo.com/wwf>)

- Katero načelo združevanja deluje pri zaznavanju pande?

Slika 7: Vse je odvisno od zaznavanja
(Vir: <http://knakmos.deviantart.com/art/Perception-23682233>)

- Katera načela združevanja omogočajo, da na plakatu preberemo rdeč napis?

- D. Poišči še druge primere slik, ki ponazarjajo posamezna načela zaznavne organizacije, in pojasni, za kaj gre. (Slike ali povezave do slik na spletu priloži delovnemu listu.)

Standard znanja	
Rdeče	Minimalne zahteve, ki so pogoj za oceno 2.
Modro	Temeljne zahteve, ki so pogoj za oceno 3 ali 4.
Zeleno	Višje zahteve, ki so pogoj za oceno 4 ali 5.